

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 469/2007

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2007

Σύνθεση:

Πρόεδρος:

Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος.

Μέλη:

Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας, Ιωάννης
Τρίαντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ιωάννης
Διονυσόπουλος, Ανδρέας Χαρλαύτης, Ασημίνα
Ροδοκάλη και Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Νομικοί
Σύμβουλοι.

Εισηγητής:

Νικόλαος Μαυρίκας, Νομικός Σύμβουλος

Αριθμ. Ερωτήματος:

Υπ' αριθμ. 60885/31-10-2007 έγγραφο Δ/σης
Οργάνωσης και Λειτουργίας Ο.Τ.Α. (Τμήμα Νομ.
Προσ. Ιδρυμ. και Επιχ.) Υπουργείου Εσωτερικών.

Περίληψη ερωτήμ.:

Εάν, ενόψει των διατάξεων των άρθρων 265 παρ. 1
και 266 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων
(Κυρωτικός νόμος 3463/2006), είναι δυνατή η
σύσταση, από τους Πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α.,
μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών, κατ' εφαρμογή
του άρθρου 3 του ν. 3604/2007.

Επί του πρόσθεν ερωτήματος, το τμήμα εγνωμοδότησεν, ομοφώνως, ως ακολούθως :

I.αί. Από τις παραγράφους 1, 3, 5, 6, 8 και 9 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Κυρωτικός νόμος 3463/2006, Α-114) ορίζονται τα ακόλουθα :

«1. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν σε
" επιχειρήσεις, οι οποίες καλούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., σύμφωνα με τις παρακάτω
" ειδικότερες ρυθμίσεις. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι
εξής:

α. Δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις,

β. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

2.....

" 3. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται είτε μόνον από έναν ή
" περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους
" φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, σύμφωνα με τις παρακάτω διακρίσεις. Οι
" εταιρείες αυτές λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920.

" α. Οι ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται από περισσότερους Δήμους ή
" Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής
" Αυτοδιοίκησης θεωρούνται επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., εφόσον τα νομικά αυτά πρόσωπα
" διαθέτουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Το υπόλοιπο εταιρικό κεφάλαιο
" μπορεί να κατέχεται από άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Στην εταιρεία της μορφής
" αυτής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ.

" β. Οι ανώνυμες εταιρείες, στο εταιρικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχουν
" μόνον Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή και άλλοι φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και έχουν
" ως αποκλειστικό αντικείμενο την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη των Ο.Τ.Α. και
" των ενώσεών τους ή και της αποκεντρωμένης κρατικής διοίκησης, την προώθηση της
" επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης του Δήμου ή της
" Κοινότητας, καθώς και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος,
" τη συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή την εφαρμογή σχετικών πολιτικών
" σε διαδημοτικό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο, αποτελούν αναπτυξιακές ανώνυμες
" εταιρείες Ο.Τ.Α.

" Στην ανώνυμη εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή και φορέων
" του δημόσιου τομέα, συνεταιρισμών και ενώσεων αυτών, επιστημονικών φορέων,

" επιμελητηρίων, φορέων συλλογικών κοινωνικών ή οικονομικών συμφερόντων, καθώς
 " και τραπεζών και πιστωτικών ιδρυμάτων. Στην περίπτωση αυτή οι Ο.Τ.Α. και οι λοιποί
 " φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχουν την πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου.

" γ. Για την αξιοποίηση της ακίνητης δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας ή την
 " εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η σύσταση ανώνυμης εταιρείας
 " μόνον από έναν Δήμο ή μία Κοινότητα, η οποία καλείται δημοτική ή κοινοτική ανώνυμη
 " εταιρεία.

4.

" 5. Οι επιχειρήσεις των προηγούμενων παραγράφων αποτελούν νομικά
 " πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

" 6. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες δεν επιτρέπεται να συνιστούν ή συμμετέχουν σε
 " καμία άλλη εταιρεία ή κοινοπραξία οποιασδήποτε μορφής, πέραν αυτών που
 " περιλαμβάνονται στο παρόν άρθρο. Η απαγόρευση αυτή δεν ισχύει για τη συμμετοχή
 " τους σε ανώνυμη εταιρεία, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 265 παρ. 2
 " του παρόντος, ή σε άλλα εταιρικά σχήματα, τα οποία ειδικοί κανόνες προβλέπουν για
 " την εφαρμογή εθνικών ή κοινοτικών προγραμμάτων.

7.

" 8. Η ευθύνη Δήμου ή Κοινότητας, που συμμετέχει σε επιχείρηση Ο.Τ.Α.
 " περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

" 9. Ως φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης του παρόντος μέρους νοούνται η
 " Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., η Ε.Ν.Α.Ε., οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων, οι Σύνδεσμοι και
 " οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.».

ii. Από την επόμενη διάταξη (άρθρο 253 Κ.Δ.Κ.) οριοθετείται η διαδικασία
 σύστασης των κάθε μορφής δημοτικών επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων
 περιλαμβάνονται και οι ανώνυμες εταιρείες του προπαράτεθέντος άρθρου.

Ειδικότερα, πέραν της σχετικής απόφασης του δημοτικού ή κοινοτικού
 συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών του και με την
 οποία καθορίζονται η επωνυμία, η κατηγορία, ο σκοπός, η διάρκεια, η έδρα της
 επιχείρησης, το κεφάλαιο, η διοίκηση και οι πόροι απαιτείται και η προηγούμενη
 εκπόνηση σχετικής οικονομοτεχνικής μελέτης βιωσιμότητας, η οποία είναι, ακόμη
 αναγκαία σε κάθε περίπτωση αύξησης του Κεφαλαίου ή της εισφοράς του Ο.Τ.Α. στην
 επιχείρηση.

Κατά ρητή πρόβλεψη της ίδιας διάταξης, η εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων που εισφέρονται από Δήμο ή Κοινότητα σε επιχείρηση Ο.Τ.Α. ενεργείται από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν. 2190/1920, όπως, εκάστοτε, ισχύει.

Επισημειώνεται, ακόμη, ότι κατ' εξουσιοδότηση της ίδιας διάταξης (άρθρο 253 Κ.Δ.Κ.) έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 438/2007 (Β. 1574) απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, με την οποία καθορίζονται τα αναγκαία στοιχεία της προμνηνονευθείσης οικονομοτεχνικής μελέτης και για τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. (άρθρο 3 Υ.Α.).

βι. Από το άρθρο 265 του Κ.Δ.Κ. οριοθετούνται τα θέματα σύστασης και λειτουργίας των ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α.

ii. Ειδικότερα από τις παραγράφους 1 και 2 του ανωτέρω άρθρου ορίζονται τα ακόλουθα :

«1. Δήμοι ή Κοινότητες, μόνοι ή με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους
" φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, δύνανται να συνιστούν ανώνυμες εταιρείες,
" οι οποίες λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής
" νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων.

" α. Οι Δήμοι, οι Κοινότητες, οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οι λοιποί φορείς
" Τοπικής Αυτοδιοίκησης διατηρούν πάντοτε κοινές μη προνομιούχες μετοχές, που
" αντιπροσωπεύουν αθροιστικά την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Κατά το
" υπόλοιπο μπορεί να συμμετέχουν το Δημόσιο και φυσικά ή νομικά πρόσωπα
" δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου.

" β. Όλες οι μετοχές είναι ονομαστικές και δεν εισάγονται στο Χρηματιστήριο
" Αξιών. Οι κοινές μετοχές είναι δεσμευμένες ονομαστικές, σύμφωνα με τις διατάξεις
" της παρ. 7 του άρθρου 3 του κ.ν. 2190/1920, και οι προνομιούχες χωρίς δικαίωμα
" ψήφου.

" γ. Αν η επιχείρηση λυθεί, οι Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σε αυτή έχουν δικαίωμα
" προτίμησης για την αγορά της εκποιούμενης περιουσίας.

" 2. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες επιτρέπεται να συμμετέχουν σε άλλες ανώνυμες
" εταιρείες πέραν αυτών του παρόντος άρθρου. Προς τούτο απαιτείται απόφαση του
" οικείου συμβουλίου με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών
" του. Οι Δήμοι και οι Κοινότητες και οι ανώνυμες εταιρίες της παραγράφου 1 δεν
" επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποδοσφαιρικές, τραπεζικές και ασφαλιστικές
" ανώνυμες εταιρίες».

iii. Εξάλλου στην παράγραφο 8 του ίδιου άρθρου (265) διαλαμβάνονται τα εξής :

«8. Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συγχωνεύονται, διασπώνται ή λύνονται σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει.

Λύονται υποχρεωτικώς, αν για τρεις συνεχείς εταιρικές χρήσεις μετά διετία από την ίδρυσή τους είναι ζημιογόνες ή, αν για ισάριθμες φορές εντός δεκαετίας τα ίδια αυτών κεφάλαια, όπως προσδιορίζονται στο υπόδειγμα ισολογισμού που προβλέπεται από το άρθρο 42 γ του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, γίνουν κατώτερα του πενήντα τοις εκατό (50%) του μετοχικού κεφαλαίου.

Στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 47 του κ.ν. 2190/1920, τυχόν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου που καταβάλλεται από τους Ο.Τ.Α. δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό μεγαλύτερο του ενός δεύτερου (1/2) αυτού».

γί. Με τη διάταξη του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. έχει προβλεφθεί η δυνατότητα σύστασης μονομετοχικής δημοτικής ή κοινοτικής ανώνυμης εταιρείας, με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση της αντίστοιχης (δημοτικής ή κοινοτικής) ακίνητης περιουσίας, καθώς και για την εκμετάλλευση κοινοχρήστων χώρων.

ii. Η οριοθέτηση του σκοπού και της λειτουργίας των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών των Ο.Τ.Α., όπως εμπεριέχονται στην προδιαληφθείσα διάταξη του άρθρου 266 έχει, ως ακολούθως :

«1. Για την αξιοποίηση της δημοτικής ή κοινοτικής ακίνητης περιουσίας ή για την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων είναι δυνατή η σύσταση ανώνυμης εταιρείας μόνο από ένα Δήμο ή μία Κοινότητα, οι οποίοι και εισφέρουν το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου.

2. Οι δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες διοικούνται από διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο. Τα οριζόμενα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, που είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου ή της Κοινότητας, δεν πρέπει να υπερβαίνουν το ένα τρίτο (1/3) του συνολικού αριθμού των μελών του διοικητικού συμβουλίου, εκ των οποίων τουλάχιστον ένα εξ αυτών προέρχεται από τη μειοψηφία.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας δεν μπορεί να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου προερχόμενο από τους αιρετούς εκπροσώπους του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Για την πρόσληψη Γενικού Διευθυντή, εφόσον δεν έχει ορισθεί Διευθύνων Σύμβουλος, ισχύουν κατ' αναλογία οι ρυθμίσεις του άρθρου 255 παράγραφος 4 του παρόντος.

3. Στην εταιρεία αυτής της μορφής είναι δυνατή η συμμετοχή του Δημοσίου ή άλλων φυσικών ή νομικών προσώπων από εκείνα που ορίζονται στο άρθρο 252

" παράγραφος 3α του παρόντος, εφαρμοζομένων στην περίπτωση αυτή των διατάξεων
 " για τις ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

" 4. Η πρόσληψη προσωπικού, η σύναψη συμβάσεων μίσθωσης έργου, καθώς
 " και η σύναψη συμβάσεων ανάθεσης έργων, προμηθειών, μελετών και υπηρεσιών
 " από τις δημοτικές ή κοινοτικές ανώνυμες εταιρείες διενεργούνται βάσει των
 " αντίστοιχων κανόνων που ισχύουν για τις δημοτικές ή κοινοτικές κοινωφελείς
 " επιχειρήσεις.

" 5. Κατά τα λοιπά, οι εταιρείες του άρθρου αυτού διέπονται από τις ρυθμίσεις
 " των ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. και τον κ.ν. 2190/1920».

δι. Με το άρθρο 3 του ν. 3604/2007 (Α, 189) «Αναμόρφωση και τροποποίηση
 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών.....» ορίζονται
 τα ακόλουθα :

«1. Η ανώνυμη εταιρεία είναι κεφαλαίουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα,
 " για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της.

" 2. Κάθε ανώνυμη εταιρεία είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός της δεν είναι η
 " άσκηση εμπορικής επιχείρησης.

" 3. Η ανώνυμη εταιρεία μπορεί να ιδρυθεί από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή
 " να καταστεί μονοπρόσωπη με τη συγκέντρωση όλων των μετοχών σε ένα μόνο
 " πρόσωπο.

" Η ίδρυση ανώνυμης εταιρείας ως μονοπρόσωπης ή η συγκέντρωση όλων των
 " μετοχών της σε ένα μόνο πρόσωπο, καθώς και τα στοιχεία του μοναδικού μετόχου
 " της, υπόκεινται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β.».

ii. Στην αιτιολογική έκθεση της ίδιας διάταξης μνημονεύεται, ότι «..... Με την
 " προσθήκη της παραγράφου 3, επιτρέπεται, πλέον, η ίδρυση ανώνυμης εταιρίας μόνο
 " από ένα μέτοχο, δυνατότητα που υπάρχει ήδη σε δίκαια άλλων κρατών μελών (βλ. και
 " νέα παράγραφο 1 του άρθρου 4^ο και παράγραφο 1 του άρθρου 8). Πρέπει να
 " σημειωθεί ότι κατά την «δωδέκατη» εταιρική Οδηγία (89/667/ΕΟΚ), που αφορά τη
 " μονοπρόσωπη εταιρία περιορισμένης ευθύνης, στην περίπτωση που κράτος μέλος
 " επιτρέψει την ίδρυση μονοπρόσωπης ανώνυμης εταιρίας, ισχύουν οι διατάξεις της
 " Οδηγίας. Αυτό επέβαλε τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και της
 παραγράφου 7 του άρθρου 23α».

II.αι. Όπως προκύπτει από τις προεκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 252, 253,
 265 και 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Κυρωτικός νόμος 3463/2006), αλλά και
 από τη σχετική αιτιολογική έκθεση, στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης, σε σχέση με τον

προϊσχύσαντα Κώδικα, του όλου πλέγματος των επιχειρήσεων των Δήμων και Κοινοτήτων, παρασχέθηκε η δυνατότητα σύστασης τριών τύπων ανωνύμων εταιρειών, ήτοι των κοινών ανωνύμων εταιρειών, για τις οποίες στο μέτρο και στην έκταση που δεν υφίστανται ειδικές συστατικές και λειτουργικές ρυθμίσεις στον Κώδικα (άρθρα 253 και 265) ισχύουν οι διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, των αναπτυξιακών ανωνύμων εταιρειών (άρθρο 252 παρ. 3β) και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών (άρθρο 266).

ii. Παραλλήλως, με την προμνημονευθείσα παράγραφο 6 του άρθρου 252 του Κ.Δ.Κ. ρητώς έχει προβλεφθεί, ότι οι Δήμοι και οι Κοινότητες δεν μπορούν να συνιστούν εταιρεία οιασδήποτε μορφής, πέραν εκείνων που προβλέπονται στην ίδια διάταξη.

βι. Ο ισχύων Κ.Δ.Κ., καίτοι η επιψήφισή του προηγήθηκε εκείνης του προεκτεθέντος άρθρου 3 του ν. 3604/2007 (με την οποία κατά τροποποίηση του κ.ν. 2190/1920 θεσμοθετήθηκε η μονομετοχική ανώνυμη εταιρεία) προέβλεψε, πρόδρομα, με την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 266, τη δυνατότητα σύστασης μονομετοχικής δημοτικής ή κοινοτικής ανώνυμης εταιρείας, με σκοπό, ο οποίος δεν καταλαμβάνει το γενικό φάσμα ανάπτυξης οιασδήποτε εμπορικής δραστηριότητας, αλλά εξαντλείται, αποκλειστικώς, στην αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. καθώς και στην εκμετάλλευση κοινοχρήστων χώρων.

ii. Στην ίδια διάταξη (παράγραφοι 2, 3 και 4 άρθρου 266) περιελήφθησαν οι ειδικότεροι όροι λειτουργίας των ανωτέρω μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών και μόνο κατά το μη ρητώς ρυθμιζόμενο πεδίο γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (παραγρ. 5).

γi. Η προεκτεθείσα προεξαγγελτική αναφορά της παραγρ. 3 του άρθρου 252 του Κ.Δ.Κ., σύμφωνα με την οποία «οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται, είτε μόνον από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.....» και στο πλαίσιο της γραμματικής της ερμηνείας, δεν έχει τη έννοια του γενικά επιτρεπτού της σύστασης μονομετοχικής ανώνυμης εταιρείας, εφόσον η μνεία «είτε μόνον από έναν ή περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες.....» σχετίζεται με τη μία των ιδρυτικών κατηγοριών, η οποία, προκειμένης δημοτικής ή κοινοτικής επιχείρησης, πρέπει, οπωσδήποτε, να απαρτίζεται από έναν ή περισσότερους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. με ανάγκη, σε κάθε περίπτωση, συμμετοχής τουλάχιστον μιάς των λοιπών κατηγοριών (Ν.Α. ή φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως οι τελευταίοι οριοθετούνται στην παράγραφο 9 του ίδιου άρθρου).

Υπό τυχόν άλλωστε, αντίθετη εκδοχή, θα ήταν περιττή η προμνημονευθείσα αυτοτελής και ειδική θέσπιση του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. για σύσταση μονομετοχικής ανώνυμης εταιρείας Ο.Τ.Α., με καθορισμένους σκοπούς και λειτουργικούς κανόνες.

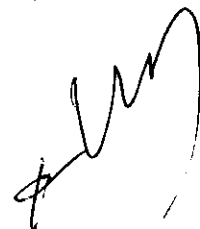
ii. Η ίδια ερμηνευτική θεώρηση καταλαμβάνει και την ταυτόσημου περιεχομένου ρύθμιση της παραγράφου 1 του προπαρατεθέντος άρθρου 265 του Κ.Δ.Κ.

δι. Περαιτέρω, η κατάργηση νόμου συντελείται δι' ετέρου νεότερου (*Lex postetior derogate priori*). Η κατάργηση είναι, είτε ρητή (άμεση), όταν ο νεότερος νόμος περιλαμβάνει ειδική διάταξη περί κατάργησης του παλαιότερου, είτε σιωπηρή (έμμεση), όταν εκ του περιεχομένου του νεότερου νόμου προκύπτει σαφώς, ότι τούτο είναι ασυμβίβαστο προς εκείνο του παλαιότερου, γεγονός το οποίο και αποτελεί, εκάστοτε, ζήτημα ερμηνείας.

Κατά τη νομολογία, σιωπηρή κατάργηση του νόμου υφίσταται, είτε, όταν εκ του περιεχομένου του νεότερου προκύπτει, σαφώς, ότι αποσκοπεί στην κατάργηση του προγενέστερου αντίθετου (Ολ. ΑΠ 310/1966 ΝοΒ 14 σελ. 882), είτε, όταν ο νεότερος νόμος είναι, κατά περιεχόμενο αντίθετος ή ασυμβίβαστος προς τον παλαιότερο, όταν, δηλαδή, ο νεότερος νόμος ρυθμίζει το ίδιο θέμα του προγενεστέρου, αποκλειστικώς, ή κατ' αντίθετο ή τελείως διάφορο τρόπο (ΑΠ 588/1969 ΝοΒ 18 σελ. 314).

ii. Εξάλλου, ο νεότερος γενικός νόμος δεν καταργεί τον προγενέστερο ειδικό (*Lex posterior generalis non derogate legi priori speciali*). Η αρχή αυτή δεν είναι απόλυτη (ΑΠ 668/1961, ΝοΒ 10 σελ. 423). Σε τελευταία ανάλυση η εξακρίβωση της έκτασης κατά την οποία ο παλαιότερος νόμος καταργείται, δια του νεότερου αποτελεί ζήτημα ερμηνείας (πρβλ. σχετικώς ΑΠ 668/1981 ε.α.).

iii. Στην προκείμενη, όμως, περίπτωση δεν συντρέχει σιωπηρή κατάργηση των προμνημονευθεισών διατάξεων του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, περί ανωνύμων εταιρειών των Ο.Τ.Α. από την επακολουθήσασα ρύθμιση του άρθρου 3 του ν. 3604/2007, εφόσον αφενός μεν, όπως προεκτέθηκε, δεν γίνεται καθολική παραπομπή στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 (ο οποίος έχει τροποποιηθεί, μεταξύ άλλων, και με το άρθρο 3 του ν. 3463/2007), αλλά μόνο για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται, ειδικώς, από τον Κ.Δ.Κ., αφετέρου δε, διότι, η προειρημένη διάταξη (άρθρο 3 ν. 3604/2007) δεν μπορεί να θεωρηθεί, ότι έχει περιεχόμενο αντίθετο ή ασυμβίβαστο προς εκείνο του άρθρου 266 του Κ.Δ.Κ. εκ μόνου του λόγου, ότι η μονομετοχική ανώνυμη εταιρεία των Ο.Τ.Α. έχει συγκεκριμένους σκοπούς, που είναι, απολύτως, συνυφασμένοι με τη λειτουργική δομή τους και τις συναφείς αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων.

iv. Σε κάθε περίπτωση η ρύθμιση του άρθρου 266 του Δ.Κ.Κ. δεν έχει γενικό χαρακτήρα, εφόσον αναφέρεται σε μονομετοχικές ανώνυμες εταιρείες πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., ώστε να θεωρηθεί σιωπηρώς καταργούμενη από τη μεταγενέστερη του άρθρου 3 του ν. 3604/2007, η οποία, έναντι των ρητώς προβλεπόμενων μορφών επιχειρήσεων των Δήμων και Κοινοτήτων, περιλαμβανόμενων και των ανωνύμων εταιρειών, για όσα θέματα αυτών, ρητώς, ρυθμίζονται από τον Κ.Δ.Κ., δεν έχει, αναγκαίως, ειδικό χαρακτήρα.

III. Ανακεφαλαιωτικά το Τμήμα εγνωμοδότησεν, ομοφώνως, ότι, και μετά την ισχύ του άρθρου 3 του ν. 3604/2007, η ίδρυση μονομετοχικών ανώνυμων εταιρειών από τους Δήμους και τις Κοινότητες είναι δυνατή και εξακολουθεί να οριοθετείται, αποκλειστικώς, στο πλαίσιο της ρύθμισης του άρθρου 266 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 13./12/2007

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Πουλάκος

Αντιπρόεδρος

Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μαυρίκας

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους